

HARAKATLI O'YINLAR KARTOTEKASI

YOZ DAVRI

KAYITQA GURUH

KAYITQA

“TASDIQLAYMAN”

____-MTT direktori

Yoz davri katta guruhlarga harakarli o‘yinlar kartotekasi faoliyatlari uchun

ISH REJA

HAFTA KUNLARI	MAVZU
IYUN	
1-hafta	Suvni qarshiligini engishga oid o‘yinlar
2-hafta	Suvga bosh bilan sho‘ng‘ishga oid o‘yinlar
3-hafta	Suv yuziga va ko‘tarilish va yotishga oid o‘yinlar
4-hafta	Qo‘g‘irchoqlarnikiga mehmonga
IYUL	
1-hafta	Qo‘lingni orqaga bekit
2-hafta	“Qo‘rqmas chuchmchuqlar o‘yini”
3-hafta	“Ayiqlar va asalarilar” o‘yini
4-hafta	Mushuk va sichqonlar
AVGUST	
1-hafta	Yugurib keling oldimga
2-hafta	Qushcha va uning bolalari
3-hafta	Tramvay
4-hafta	Tekis yo‘l bo‘ylab

SO‘Z BOSHI

Sog‘lom avlodni kamolga etkazish va tarbiyalashning turli yo‘l-yo‘riqlari, o‘ziga xos usullari mavjud. Ayniqsa bolalarning bo‘sh vaqtini to‘g‘ri tashkil qilish, badan tarbiyasi va sport bilan shug‘ullantirish, turli milliy harakatli o‘yinlarni o‘rgatish ota-ona, yo‘qriqchilar va murabbiylar oldida muhim vazifa hisoblanadi. Bola tarbiyasidagi bu jixatlar davlat va jamiyat ahamiyatiga molik masaladir. Prezidentimiz bu masalani davr talab darajasida xal qilishga alohida e‘tibor berib, o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini to‘g‘ri tashkil etishning, shu jumladan ommaviy sport va jismoniy tarbiya, turizm, sportning boshqa milliy turlari va shakllarini amaliyotga joriy etish, ayniqsa, milliy sport o‘yinlarini boyitish va shular asosida yoshlarimiz o‘rtasida keng tashviqot olib borishni kun tartibidagi dolzarb masalalar sifatida e‘tirof aytib o‘tdilar. Darhaqiqat milliy harakatli o‘yinlar, sport turlari ham xalq qadriyatlariga daxldor bo‘lib, ularni yig‘ish, boyitish va bolalarga taqdim etishni sog‘lom avlodni tarbiyalash yo‘lidagi muhim va zaruriy vazifalardan biridir.

Bolalar maktabgacha ta‘lim tashkilotlarida yuqorida aytilgan masalalarni rivojlantirish to‘g‘risida.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi PQ-4312-son Qarori “O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta‘lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi Qarori, “Maktabgacha ta‘lim tizimi uchun kadrlar tayyorlashni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 18-maydagi 418-sonli Qarori, “Maktabgacha ta‘lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2019-yil 13-martdagi 391-son Qarori, Maktabgacha ta‘lim tashkilotlarini o‘yinchoqlar, jixozlar va boshqa texnik vositalar bilan jixozlash me‘yorlarining tasdiqlash, to‘g‘risidagi 2018-yil 7-mart 7-sonli qarori va shunga o‘xshash qarorlar qabul qilingan.

Ana shulardan kelib chiqqan holda maktabgacha ta‘lim tashkilotlarda xalq va milliy xarakatli o‘yinlarni bolalar tarbiyasidagi ahamiyati qanday? Birinchi navbatda ta‘kidlashning istar edikki, bu o‘yinlar diqqat ermak uchun o‘ynalmaydi. Zero, bu zukko xalqimizning asrlar mobaynida jamlangan ma‘naviy javoxirlari majmuidir. O‘zbek elining donishmandchiligini qarachig‘i, har bir o‘yin avvalo sodda, qiziqarli tuzilgan bo‘lib, uning asosiga xalqona ohang, milliylik, mehr-oqibat, jasorat, mardlik, vatanparvarlik, fidoiylilik, insoniylilik tuyg‘ulari singdirilgandir. Ta‘lim va tarbiyaning bunday uyg‘unligi etuk insonni tarbiyalash uchun dasturi amal bo‘ladi.

Ma‘lumki, maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning o‘yinlari taklid qilish tabiatida bo‘ladi. Bola tevarak atrofidagi borliqni boshqalardan o‘zgacharoq faxmlaydi, kuzatiladi. O‘yindagi ba‘zi narsalarni o‘yiniga kiritadi va shu o‘yin vositasida o‘zini qurshab turgan olam haqida muayyan axborotga ega bo‘ladi. Shuning barobarida unda xodisalarga nisbatan muayyan munosabat paydo bo‘ladi.

Bolalar tabiat xodisalari, jonivorlar hayoti va xarakatlariga taqlid qilib, o‘ynar ekan, shu qatorda ularning ma‘nosini anglay boshlaydi. Asta-sekin hayotiy tajriba ortiradi. Qiyinchiliklarni engishga o‘rganadi. Unda harakat ko‘nikmalariga hosil bo‘ladi va tasavvuri tobora boyib boradi.

Bundan tashqari, o‘yinlar bolalarning jismoniy barkamol bo‘lishi uchun uchungina emas, balki ularga, aqliy, ma‘naviy va ahloqiy jihatdan tarbiyalashda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ko‘plashib o‘ynaladigan o‘yinlarda bolalar maqsadga erishi uchun farosati va tadbirkorligini, qat‘iyatini ko‘rsatish, jamiyat oldida faqat o‘zining emas, balqi o‘rtoqlarining hatti harakatlari uchun ham javobgralik hissini seza olishni o‘zida shakllantirib borishi zarur.

Harakatli o‘yinlar masalan yurish, yugurish, sakrash, irg‘itish yoki uloqtirish, tirmashib chiqish kabi mashqlar bilan harakatlarini rivojlantirish va takomillashtirishda katta ahamiyatga ega. Harakatlarning shakllanishi bilan birga, jismoniy qobiliyat ham taraqqiy etib boradi, yurak va nafas olish tizimini faoliyati yakunlanadi.

1. “Qo‘l baland” o‘yini. Cho‘qqayib utirish, suvni tagidan oyoqda depsinish va suvdna imkon boricha balandga sakrash.

2. “Kechib o‘tish”. Ma’lum masofaga qo‘lda eshkak eshish harakati yordami bilan yurish.

3. “Kim tezroq”. Qo’lda o’ziga yordam berishi bilan, berilgan masofani suvda yugurib o’tish berilgan masofani suvda yugurib o’tish.

4. “Dengiz to‘lqinlanmoqda”. Bolalar bitta safda turib qirg‘oqqa yuz bilan turadilar solni, shestni va boshqa buyumni qo‘llari bilan ushlab turadilar.

“Dengiz to‘lqinlanmoqda” buyrug‘i bo‘yicha qo‘lda xoxlagan xarakatini bajarib xoxlagan yo‘nalishda tarqaladilar (“to‘lqinni shamol tarqatib yubordi”).

Faoliyatni boshqarayotganni buyrug‘i bo‘yicha “Dengiz tichlandi!” o‘ynovchilar tezda o‘z holatni qabul qiladilar. O‘yin boshlovchi “Bir, ikki, uch – mana

hali ham o'z harakatlarini davom ettirib turdik deydilar. O'yinda kechga qolganlar o'yindan

5. “Dastur qaynatilganida”. O‘ynovchilar bitta saf bo‘lib turadilar. Oyoqlar elka kengligi bo‘lajak qo‘lchiklar suvda, panjalar birlashtirilgan. Suvni o‘zini yuzasi tagida, ikki oyoqda o‘z-o‘ziga chapga harakat qilishni bajaradi.

6. “Baliq va qo‘l o‘yin” o‘yinboshidan tashqari barcha o‘ynovchilar, yugurib ketadilar. O‘yinboshlar qo‘l birlashtirib, ulardan birortasini tutishga harakat qiladilar (to‘rga qo‘lirib olingani qo‘lni ushlab tutilgan atrofida ularni suvni yuzasiga tushirib, qo‘l o‘yinboshlarga qo‘shiladi, asta sekin to‘r kattalashib, qo‘l o‘yinboshlari tutib bo‘lgandan keyin o‘yin tugaydi.

7. Tovon baliq va zogʻorabaliqlar oʻyinida ikki yoshli bolalar teng ikkita safga boʻlinadilar va 1 m masofada oʻzaro qarama-qarshi bir-biriga orqalarini oʻgirib turadilar. Bolalar oʻz safdagi oʻyinchilar – “tovonbaliqlar” bilan oʻyin qiladilar, oʻz safdagisi “Zogʻorabaliqlar” boʻladi.

boshlovchi quyidagi suzni aytgandan keyin
Tovonbaliqlar safi, zog‘orabaliqlar degan
so‘ng imkon boricha shartlangan joyga tezda etib
borishga harakat qiladilar. Shundan so‘ng bir

vaqtda “tovonbaliqlar” buriladilar va “zog‘orabaliqlarni” o‘rnatilgan harakat qiladilar (ularga qo‘llarini tekkizguncha). Shunday qilib, o‘yinchi harakatlarini “tovonbaliqlar” to‘xtaydilar. O‘yinboshni signali bo‘yicha harakat o‘z joyiga qaytib keladilar va o‘yin yana boshidan boshlanadi.

8. “Suvni ushlab ol”. O‘ynovchilar safga yoki doiraga turadilar. “Suvni ushlab ol signali bo‘yicha ular qo‘llarini suvga tushiradilar, panjaralarini birlashtiradilar va suvni xovuzchlab olib, qo‘lidagi suv bilan yuzasiga ustiga chiqaradi. Uyimboshi kim suvni xovuzida ko‘proq olgani hisobga oladi va qayd qiladi.

Suvga bosh bilan sho'ng'ishga oid o'yinlar

1. Suv ostiga kim tezroq bekinadi?". Tarbiyachisini signali bo'yicha o'ynovchilar suv ostida o'tiradilar.
2. "Xorovod". Bolalar qo'llarini ushlashib, doira bo'ylab yurib, ovozlarini baland qilib o'ngachan sanaydilar. Keyin nafas olishni bajaradilar va suvga sho'ng'iydilar. Shundan so'ng, shuning o'zini boshqa tomonga yurib bajaradilar.
3. "Poyozd va tunel". O'ynovchilar bittadan qator bo'lib turadilar va oldida turgan o'yinchi qo'li bilan ushlab turadilar, huddi poyozdni aks etiriladi. Ikkita shug'ullanuvchi, bir biriga yuzma-yuz qarab turib, qo'llarini ushlab turadilar, ushlangan qo'llarini suvga tushiradilar va tunelni aks ettiriladi. Qachon birga poyozd tunel orqali o'tib bo'lganlaridan keyin, tunel aks ettirgan ikkita bollalar bilan ya'ni poezdni aks etirgan bolalar bilan joy almashadilar.
4. "Suv tagida o'tir". Tarbiyachini buyrug'i bo'yicha suvni tagida, ya'ni suvga boshi ostida sho'ng'ib o'tirishga harakat qiladilar.
5. "Nasos". O'ynovchilar juf-juft bo'lib bir-biriga yuzma-yuz qarab turadilar va boshlarini ushlab turadilar. Navbat bo'yicha cho'qqayib o'tirib, ular suvga boshini ushlab turadilar (qachonki bittasi suvdan chiqsa, boshqasi o'tiradi va uni tagida bekinadi).
6. "Qo'ng'izcha-kichik". O'ynovchilar doiraga turadilar. "Churton" baliq deb signal berishi bilan boshqasi "Churton" yuqoriga sakraydilar "Urdak!" signali berilganda suvni tagiga chiqib, kimda kim noto'g'ri bajarganlar doirani o'rtasiga kelib turadilar, o'yin davom etadi.
7. "Qo'ng'izcha-kichik o'rgimchak". O'ynovchilar, bir birlarini qo'llarini ushlashib, doira bo'ylab turadilar. O'rtasida o'yinboshi "Qo'ng'izcha-kichik o'rgimchak" turadi. Bolalar o'rtasidagi so'zlarni aytadilar: "Qo'ng'izcha-kichik o'rgimchak o'rtasidagi turmasdan suvni tagiga bekinishga ulgur!". Oxirgi so'zni aytgan bolalar suvni tagiga o'tiradi, kimda kim berkinishga ulgura olmasa, unda o'ng'izcha-kichik o'rgimchak bilan rollarini almashadilar.
8. "Beshgachan". O'yinboshi ayrim ayrim bo'yicha o'ynovchilar chuqur nafas oladi va suv ostiga sho'ng'iydilar. O'yinboshi qo'liga qo'lda beshgachan sanaydi. Kim vaqtda oldin suvdan sho'ng'ib chiqib, boshqasiga boshqa tomonga o'tadi, qirg'oqqa chiqsa u boshqa tomonga o'tadi, qirg'oqqa chiqib, qirg'oqqa chiqadi.
9. "Birga qo'shilmoq!". O'ynovchilar doiraga turadilar, doira o'rtasida o'yinboshi turadi. Qachonki u ularni boshidan qo'liga olib, ular tezda suvga boshlarini tushiradilar.
10. "Ovchilar va o'rdaklar". Bolalar ikki komandaga bo'linadilar – "ovchilar" va "o'rdaklar". Ovchilar doiraga turadilar, doira ichida "o'rdaklar" turadilar. "Ovchilar" to'pni o'rdakka otadi, ular chap beradilar yoki berkinadilar. O'yin 2-3 daqiqa davom etadi. Shundan so'ng komandalar joylarini almashadilar. Ko'proq to'pni tekkizgan komanda o'yinda g'olib bo'ladi.
11. Oldinga va orqaga umboloq oshish.
12. Kim to'p yoki yo'lakcha ustidan umboloq oshadi.

veb-saytimiz: Zokirjon.com

**Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun
kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.**

[Zokirjon Admin bilan](#)

**+99891-328-88-38 nomerga telegramdan
yozishingiz yoki telegramdan jek567 izlab
telegramdan yozishingiz so'raladi.**

**Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida
javob beriladi.**

**Katta guruhlarga yoz davri harakatli
o'yinlar kartotekasini to'liq holda olish
uchun telegramdan yozing.**

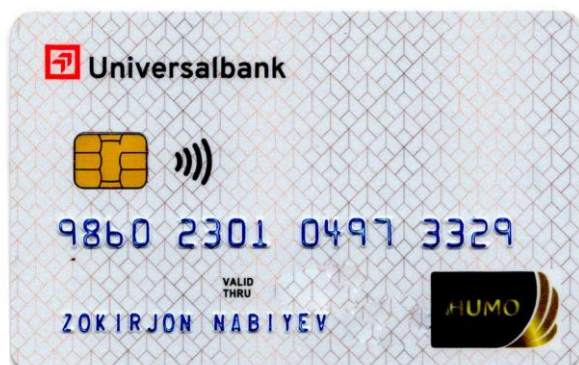

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiye Zokirjon

DIQQAT!!!

**Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik
sharti bilan olishingiz mumkin.**

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

**Hech kimga bermang hattoki eng yaqin
insoningizga ham.**

Internet veb-saytlarga joylamang.

**Telegram orqali kanal va gruppalarga
tarqatmang.**

**OMONATGA HIYONAT
QILMANG.**